

Brygida Bieda
Edyta Kubarska
Anna Wróblewska
Ewa Sobczyk

Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 43 w Częstochowie

PRZEDSZKOLE INTEGRACYJNE – NASZĄ PASJĄ SĄ LUDZIE

Przedszkole nr 43 w Częstochowie jest przedszkolem integracyjnym, do którego uczęszczają dzieci w normie rozwojowej jak również dzieci z niepełnosprawnościami ruchowymi i umysłowymi. Wspólne przebywanie dzieci w placówce przynosi obustronne korzyści zarówno w aspekcie ruchowym jak i dydaktycznym. W naszym przedszkolu funkcjonują cztery oddziały. Wszystkie grupy mają swoje nazwy: Żabki, Biedronki, Świetliki, Pszczółki.

Do danych grup przyjmowane są dzieci w wieku od 3 do 8 lat, w tym dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Nasza placówka to jedna wielka rodzina, dlatego charakterystycznym znakiem przedszkola jest słońce. U nas zawsze jest gwar, radość i uśmiech. Specyfika naszej placówki pozwoliła utworzyć grupy rodzinowe – mieszane wiekowo, które mają pozytywny wpływ na rozwój emocjonalny dzieci oraz pomagają zniwelować stres towarzyszący dziecku, które znalazło się w nowej dla niego sytuacji życiowej.

Spacer i zabawa na świeżym powietrzu

Sprawdzonym modelem pracy w grupie jest obecność dwóch nauczycieli wychowania przedszkolnego oraz nauczyciela wspomagającego. Nauczyciele wraz ze specjalistami: logopeda, psychologiem, muzykoterapeutą i rehabilitantem tworzą zespół osób wspomagających proces wychowania i kształcenia. Ponadto czuwają nad prawidłowym doborem form i metod pracy z dzieckiem.

Jako placówka stawiamy na indywidualizację oddziaływań, dlatego też indywidualne programy terapii obejmują dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych jak i dzieci szczególnie uzdolnione. Naszym celem jest pełen rozwój dziecka w miarę posiadanych zdolności i umiejętności. Pracujemy w oparciu o programy dopuszczone do realizacji przez MEN oraz programy autorskie samodzielnie opracowane przez naszych nauczycieli: „Dogoterapia”, „Promocja zdrowia”, „Język niemiecki już w przedszkolu”, „Śpiewam, bawię się rozumiem, mówię... – język włoski dla przedszkolaków. „Spójrzcie na nas” – program plastyczny terapeutyczno-edukacyjny uwzględniający możliwości i potrzeby dziecka z dysfunkcją narządu wzroku.

*Dzień Przedszkolaka
– zabawa w ogrodzie przedszkolnym*

Program autorski „Dogoterapia” jest realizowany od 2002 roku i cieszy się nieustannie olbrzymim zainteresowaniem dzieci i rodziców. Dogoterapia to system ćwiczeń i zabaw z udziałem psa wspomagającego rehabilitację ruchową oraz umysłową dzieci. Zajęcia z psem dobrze wpływają na rozwój psychiczny, fizyczny i emocjonalny. Dzieci wzbogacają słownictwo, uczą się odpowiedzialności, rozwijają motorykę małą i dużą, ćwiczą koncentrację, pamięć, wpływają pozytywnie na rozwój zmysłów. Cele dogoterapii: – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa – uaktywnienie w sferach poznawczych (wzrok, uwaga, dotyk i węch) – pozytywny wpływ na rozwój mowy i potrzeby komunikacji – nauka relaksacji w obecności psa. Pies wybrany do terapii to golden retriever, wabi się Laki i ma 6 lat. Staramy się, aby w czasie zajęć z psem oddziaływać na wszystkie zmysły.

Tworzymy warunki do relaksacji i wyciszenie emocji, wyzwalamy spontaniczność i aktywność dzieci w sferze ruchowej i werbalnej. Pragniemy, aby dziecko było po prostu szczęśliwe! Cieszy nas każdy postęp: nowe słowo, ruch, gest. Pobyt z Lakim powoduje wzrost zainteresowania i motywacji u dziecka, a czasem pies staje się tylko „jego przyjacielem”, do którego można się zawsze przytulić. Pies nie krytykuje i nie stawia żadnych warunków – wzrasta akceptacja samego siebie, a także chęć bycia z innymi. W wyniku prowadzonych zajęć z psem zauważyliśmy pozytywne zmiany w codziennym zachowaniu dzieci.

Jesteśmy placówką promującą zdrowie, posiadamy Certyfikat „Śląskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie”, który zawsze nas motywuje do dalszego działania. Kształtowanie postaw zdrowego stylu życia zaczyna się od najmłodszych lat. Program „Czyste powietrze wokół nas” stanowi pierwszy etap nabywania wiedzy na temat szkodliwego wpływu dymu tytoniowego.

Nasze przedszkole jako wiodąca placówka w Częstochowie w zakresie promocji zdrowia miała przyjemność gościć w 2009 r. przedstawicieli ROM-E „Metis” oraz gości z Turcji, Niemiec, Anglii i Grecji w ramach wizyty studyjnej Health+school=well-being programu Lifelng Learning-Study Vists for education specjalistis. Tematem spotkania była „Różnorodność metod i form aktywizujących dzieci z zakresu zdrowego stylu życia”. Zaproszeni goście mieli okazję zapoznać się ze stosowanymi metodami i formami pracy edukacyjnej w zakresie promowania zdrowia wśród dzieci w normie rozwojowej i dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz wymienić poglądy i doświadczenia na temat edukacji prozdrowotnej.

Nowością w naszym przedszkolu jest wprowadzenie zajęć z języków obcych: włoskiego i niemieckiego. Dzieci poznają na zajęciach podstawowe słownictwo, śpiewają piosenki, opanowują słuchowo proste zwroty i polecenia. Wprowadzenie zabawy językami obcymi jest jednym z efektów zakończonego projektu współpracy międzynarodowej Comenius I. Programy, które opracowaliśmy wykorzystują naturalne predyspozycje dziecka do nauki języków obcych: spontaniczności, wrażliwości, działanie intuicyjne, potrzebom ruchu jak również krótkotrwałą koncentrację.

Wykorzystujemy wiele metod aktywnych, m.in. środki multimedialne: płyty, kasety z piosenkami, zabawki edukacyjne i stymulujące. Ćwiczenia słuchowe i artykulacyjne stosowane są w formie zabawowej, angażują wszystkie zmysły. Zabawa językami obcymi jest sukcesywnie wplatana w program nauczania danej grupy. Ważnym atutem jest to, że prowadzącymi są nauczycielki naszego przedszkola, którzy mogą dowolnie wybierać treści programowe. Uważa się, że wiek przedszkolny to okres, w którym dzieci są szczególnie podatne na przyswajanie nowych wiadomości. Wyniki wielu badań potwierdzają, że faza tak efektywnego przyswajania wiedzy nie powtarza się w późniejszym rozwoju dziecka.

W ramach wspomagania rozwoju fizycznego i umysłowego placówka organizuje wiele konkursów. Konkurs Gier i Zabaw Ruchowych „Paraolimpiada” funkcjonuje od 2001 r. i organizowany jest corocznie. Cieszy się olbrzymim zainteresowaniem środowiska lokalnego, o czym świadczy duża ilość zgłaszanych dzieci i placówek ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych. Celem „Paraolimpiady” jest: – propagowanie szeroko pojętej integracji dzieci z niepełnosprawnością intelektualną i fizyczną – umiejętność współdziałania dzieci sprawnych fizycznie z dziećmi z deficytami rozwojowymi – umiejętność rozładowania napięć i pokonywania stresu. Konkurs Gier i Zabaw Ruchowych „Paraolimpiada” przekształcił się w duże przedsięwzięcie o charakterze regionalnym. Od 2002 r. organizujemy corocznie w Miasteczku Ruchu Drogowego przy SP nr 50 w Częstochowie, a ostatnio na terenie Promenady w Lasku Aniołowskim „Wyciąg Rowerowy Przedszkolaków”.

Dzieci starają się wykazać dużymi umiejętnościami prawidłowej jazdy rowerem na polu manewrowym, zważając na znaki drogowe, sygnalizację świetlną, sytuację na drodze. Konkurs jest uwieńczeniem zdobytej wiedzy i umiejętności z zakresu edukacji komunikacyjnej. Wyciąg wspierają policjanci z V Komisariatu Policji, oddziały Prewencji oraz policjanci z Komendy Miejskiej w Częstochowie. Dużą atrakcją dla dzieci są motocykle oraz wozy policyjne, do których można wsiąść. O tym, że konkurs cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem świadczy co roku obecność mediów. Dodatkowym efektem jest propagowanie zdrowego stylu życia i spędzanie miło czasu rodziców z dziećmi.

Od 2005 r. przedszkole nasze organizuje też „Galę piosenki dziecięcej” – konkurs dla młodych talentów. Celem konkursu jest rozwijanie wyobraźni oraz twórczego myślenia dzieci, wyrabianie pewności siebie, pokonywanie stresu oraz zdobywanie umiejętności publicznych występów. W konkursie tym biorą udział przedstawiciele zaproszonych przedszkoli oraz szkół. Konkurs budzi zainteresowanie społeczności lokalnej oraz posiada rozgłos medialny.

Kolejnym konkursem realizowanym w naszej placówce jest „Konkurs Wiedzy o Ruchu Drogowym”. Jego celem jest rozwijanie i poszerzanie wiedzy na temat zasad bezpiecznego poruszania się na drodze, znajomości znaków i podstawowych przepisów ruchu drogowego.

Przedstawienie teatralne – bajka o Smerfach

Placówka współpracuje z rodzicami w zakresie działań realizowanych – rodzice chętnie i czynnie uczestniczą w imprezach i uroczystościach: Pasowanie na starszaka, andrzejki, Wigilia, jasełka, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Mamy i Taty, Dzień Przedszkolaka.

Uroczystości przedszkolne służą do budowania więzi, wzmacniania pozytywnych zachowań z kolegami, rodziną oraz pracownikami przedszkola. Jest to okazja do zaprezentowania siebie i odkrycia mocnych stron przez dzieci oraz szansa na odniesienie sukcesu przed publicznością, co jest ważnym elementem rozwoju społeczno-emocjonalnego dzieci.

W przedszkolu wykorzystywanych jest wiele metod pracy z dziećmi. Rodzaj metody dobrany jest odpowiednio do potrzeb grupy lub indywidualnie dziecka – w przypadku zajęć edukacyjno-terapeutycznych. Wykorzystujemy na co dzień: „Metodę Dobrego Startu”, metodę Ruchu Rozwijającego W. Sherborne, program aktywności „Dotyk i Komunikacja M. Ch. Knillów, elementy kinezylogii edukacyjnej Paula Dennisona, terapię zabawy, elementy integracji sensorycznej, arteterapię, bajkoterapię, trening autogenny Schultza.

„Paraolimpiada” – zawody sportowe

Dzieci mają możliwość ekspresji swoich potrzeb ruchowych na zajęciach z muzykoterapii, w trakcie zajęć gimnastycznych z rehabilitantem, spontanicznych zabaw w suchym basenie oraz ćwiczeń z wykorzystaniem różnego sprzętu, w tym atrakcyjnych kształtek rehabilitacyjnych.

We wszystkich naszych działaniach stosujemy podejście oparte na współpracy i wspólnym negocjowaniu celów. Pierwszy kontakt z rodzicami następuje już przy rekrutacji. Rodzice coraz częściej przychodzą wspólnie z dzieckiem, pragną obejrzeć całe przedszkole, interesują się wyposażeniem, rodzajem zajęć, rozkładem dnia itp.

Widać w tym ich rzeczywistą troskę o dziecko, któremu chcą zapewnić optymalny rozwój. Cieszymy się z takiego odpowiedzialnego rodzicielstwa. Rekrutację dla dzieci z różnymi schorzeniami rozpoczynamy już w styczniu w danym roku szkolnym. Konsultujemy indywidualnie każdy przypadek, obserwujemy zachowanie dziecka w kontakcie z dorosłymi i dziećmi w grupie, analizujemy dokumentację lekarską i orzeczenia z poradni psychologiczno-pedagogicznych, doradzamy optymalny dla niego wybór grupy.

Czasem są to trudne rozmowy. Spotykamy się bowiem z matkami często bardzo zranionymi w swoim przeżywaniu macierzyństwa, cierpiącymi z powodu zaburzeń rozwojowych swoich dzieci, w widocznej depresji. Choroba dziecka i konieczność intensywnego zajmowania się nim zmusza bowiem do przewartościowania celów życiowych, planów zawodowych oraz relacji małżeńskich i rodzinnych. Zarówno matki jak i towarzyszący im w tych rozmowach ojcowie wymagają od nas wsparcia i zrozumienia ich trudnej sytuacji. Pozytywnym faktem jest to, że trafiają do nas coraz młodsze dzieci np. już 2,5-letnie, co oznacza że proces wczesnej diagnozy jest już bardziej dostępny dla rodziców. Nie zawsze jednak jest to pewna, ostateczna diagnoza. Rodzice młodszych dzieci są często w fazie buntu i zaprzeczenia diagnozie i mają nadzieję, że pobyt w przedszkolu integracyjnym i nauka z dziećmi zdrowymi uleczy ich dziecko, które w przyszłości podejmie naukę w szkole razem z rówieśnikami.

Podsumowując nasze doświadczenia w pracy z dziećmi z różnymi dysfunkcjami możemy stwierdzić, że mimo dostrzegalnych i obiektywnie stwierdzanych postępów w rozwoju poznawczym i emocjonalnym dzieci korzystających z oferty naszego przedszkola, część z nich ma takie ograniczenia wynikające z ich zaburzeń, których nie da się wyeliminować. Trzeba nauczyć się z nimi żyć, zaakceptować i zgodnie z potencjałem dzieci dalej kierować ich losami edukacyjnymi. Rodzice dzieci w wieku przedszkolnym mają wobec nas zwykle duże oczekiwania i liczą na naszą pomoc. Staramy się zrozumieć ich cierpienie i codzienne trudności w obcowaniu z chorym dzieckiem, ale musimy też uświadamiać im, że samo przebywanie dziecka w przedszkolu integracyjnym nie „wyleczy” ich dziecka. Możemy natomiast pocieszyć rodziców, że wspólnie dążymy do maksymalnego usprawnienia funkcjonowania dziecka, przy założeniu kontynuowania pracy również w domu oraz korzystania z innych form wczesnego wspomaganie.

Cały ten trud i poświęcenie właśnie na wczesnym etapie rozwoju dziecka może przyczynić się do uzyskania przez nie odpowiedniego wykształcenia i miejsca w społeczeństwie w przyszłości. Dużo rozmawiamy z rodzicami na comiesięcznych konsultacjach popołudniowych, dzielimy się swoimi obserwacjami, wątpliwościami i sukcesami.

Przekonujemy rodziców do szukania odpowiednich form pomocy i terapii dla swoich dzieci, omawiamy wady i zalety różnych szkół terapii, w tym podejścia behawioralnego i terapii zachowań. Respektujemy rozmaite zalecenia dietetyczne, dostosowując program żywieniowy do przedstawionych nam przez rodziców wskazówek. W pełni rozumiemy troskę rodziców o właściwy skład diety i jesteśmy bardzo elastyczni w odpowiadaniu na rozmaite potrzeby dzieci i ich rodziców. Nasi nauczyciele starają się być refleksyjni i poszukujący optymalnych rozwiązań.

Kontakt z każdym rodzicem wyzwała u nauczycieli wiele emocji, nie zawsze jest różowo, czasem występują między nami różnice zdań, czasem zmagamy się z postawami nadmiernie wymagającymi wobec dziecka lub z postawą nadmiernie chroniącą. Nauczyciele muszą panować nad swymi uczuciami, zawsze dążyć do poprawy relacji między dzieckiem a rodzicem, okazywać życzliwość, empatię i szacunek.

Dla każdego dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, po trwającej miesiąc obserwacji, konsultacjach z rodzicami oraz ze wszystkimi specjalistami, opracowujemy indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny realizowany przez nauczycieli

wspomagających na zajęciach w grupie oraz na zajęciach indywidualnych w gabinetach specjalistycznych. Część dzieci objęta jest w naszej palcówce dodatkową indywidualną pracą rewalidacyjną.

Wszystko musi być szczegółowo zaplanowane, usystematyzowane i krok po kroku wprowadzane. Dzieci z dysfunkcjami mają możliwość uczestniczenia w normalnym życiu przedszkolnym: spacerach, wycieczkach, uroczystościach i imprezach organizowanych na terenie palcówki.

Pasowanie na starszaka

Biorą też udział w zajęciach dodatkowych takich jak: rytmika, gimnastyka korekcyjna, arteterapia. Dużą atrakcją i zachętą do ćwiczeń jest możliwość kontaktu i zabawy z posiadany przez nas psem – przedszkolnym terapeutą w trakcie dogoterapii indywidualnej i grupowej.

Jesteśmy przedszkolem z pasją, starającym się dostosować do indywidualnych potrzeb każdego dziecka i każdego rodzica, dlatego śmiało można stwierdzić, że naszą pasją są ludzie.

Brygida Bieda
Edyta Kubarska
Anna Wróblewska
Ewa Sobczyk